

Rassenproef biologische zomergerst 2013: Koud voorjaar staat hoge opbrengst niet in de weg

Lieven Delanote, Johan Rapol, Brecht Vandenbroucke

Zomergerst heeft een negatief imago in Vlaanderen en wordt voornamelijk geteeld als noodoplossing. Het rassenaanbod is beperkt en rasseninformatie is nauwelijks voor handen. Niettemin biedt zomergerst op een biologisch bedrijf enkele voordelen.

Zomergerst heeft voordelen

Zomergerst heeft een negatief imago. Het wordt vooral geteeld om percelen wintergraan op te lappen of voor gehele plant silage. Niettemin biedt zomergerst ook enkele voordelen als vruchtwisselingsgewas op groentebedrijven. Zomergerst heeft een vrij lage stikstofbehoefte. Een 'halve' bemesting onder de vorm van drijfmest is vaak voldoende. Hierdoor is meer mest beschikbaar voor de stikstofbehoevende groenten op het bedrijf. Zomergerst heeft een sterk uitstoevend en onkruidonderdrukkend vermogen, waardoor onkruiden nauwelijks kans maken. De vroege oogstdatum (eind juli/begin augustus – gelijk met wintergraan) laat in volle

zomer een stoppelbewerking toe om wortelonkruiden in te dijken. In de tweede helft van augustus kan vervolgens op het ideale tijdstip een (vlinderbloemige) groenbemester ingezaaid worden.

Teeltverloop (tabel 1)

Door de oogst in natte omstandigheden van zowel de witloofwortelen als de bewaarwortelen eind 2012 werd het perceel zwaar toegetakeld. De natte en koude maand maart zorgde daarenboven dat het veld pas begin april bemest en zaaiklaar kon worden gemaakt. Op 4 april kon er in redelijke omstandigheden worden gezaaid. Nadien volgde een droge maar koude periode. Dit stond een goede opkomst niet in de weg. De gemiddelde opkomst bedroeg 64%. Enkel Quench kende een significant lagere opkomst (49%). Algemeen werd hiermee een goede standdichtheid bekomen. Gedurende de teelt werd er tweemaal kort na elkaar gewiedegd in tegengestelde richting. De teelt verliep algemeen voorspoedig.

Tabel 1: Teeltverloop

Proeflocatie	proefbedrijf biologische landbouw Inagro	
Proefplan	blokkenproef in 4 parallellen	
Grondbewerkingen	04/apr/13	ploegen
Zaai	05/apr/13	combinatie rotoreg met pneumatische zaaimachine
Zaadichtheid	400 zaden/m ²	
Bemesting	04/apr/13	20 ton/ha runderdrijfmest
Voorteelt	wortelen (blok 1&2)/ witloof (blok 3&4)	
Onkruidbestrijding	03/mei/13	wiedeggen
	07/mei/13	wiedeggen
Gewasbescherming	nihil	
Oogst	04/aug/13	dorsen zomergerst

Tabel 2: Opkomst en gewasontwikkeling

ras	zaadhuis	bio	opkomst		gewasontwikkeling		grondbedekking		hoogte	
			%		23/jun		23/jun		29/jul	
calcule	Lemaire Deffontaines	NCB	67,0	ab	6,1	d	7,0	ab	78,6	cd
calcule ab	SA Pinault	BIO	64,5	ab	6,0	d	7,0	ab	81,7	bc
concerto	Limagrain - Clovis Matton	NCB	63,0	ab	6,4	cd	7,0	ab	83,0	bc
extase	Lemaire Deffontaines	BIO	59,0	b	7,9	a	7,4	a	88,3	a
henley	Aveve	NCB	66,7	ab	7,1	b	7,1	ab	84,7	ab
pewter	SA Pinault	BIO	68,0	ab	5,6	e	6,5	bc	72,2	e
prestige	SA Pinault	BIO	66,4	ab	6,1	d	6,1	c	78,7	cd
quench	Rigaux Semences	NCB	49,5	c	6,1	d	6,9	ab	75,2	de
shannon	CZAV	BIO	70,2	a	6,6	c	6,8	abc	82,5	bc
Gemiddelde			63,8		6,4		6,9		80,5	
VC			6,3		3,7		6,8		4,1	
F-factor			< 0,01**		< 0,01**		< 0,05*		< 0,01**	

Tabel 3: Opbrengst en kwaliteit

ras	zaadhuis	bio	opbrengst		dkg		hl		Eiwit % ds
			kg/ha		g				
calcule	Lemaire Deffontaines	NCB	8546	ab	42,7	c	66,1	b	7,1
calcule ab	SA Pinault	BIO	8664	a	43,3	bc	65,2	b	7,4
concerto	Limagrain - Clovis Matton	NCB	8147	bc	42,0	c	64,0	cd	7,2
extase	Lemaire Deffontaines	BIO	8381	ab	48,5	a	67,5	a	7,2
henley	Aveve	NCB	8637	a	44,7	b	63,2	d	7,5
pewter	SA Pinault	BIO	8507	ab	44,9	b	66,0	b	7,5
prestige	SA Pinault	BIO	7885	c	42,9	c	65,5	b	7,4
quench	Rigaux Semences	NCB	8622	a	43,0	c	66,2	b	7,4
shannon	CZAV	BIO	8552	ab	47,8	a	64,2	c	7,3
Gemiddelde			8438		44		65,3		7,3
VC			3,3		2,5		0,9		2,5
F-factor			< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		0,17

Resultaten

De gewasontwikkeling verliep goed. Extase en in tweede orde Henley waren met meest groeikrachtig. Pewter bleek het minst groeikrachtig. De overige rassen vormen een mid-dengroep tussen beide. De bodembedekking en het onkruid-drukkend vermogen was algemeen goed. Pewter en Prestige hadden een meer open gewasstand. Doorheen het gehele seizoen bleef het gewas vrij gezond. Enkel Prestige was eind juni behoorlijk ziek. Kort voor de oogst werd de lengte van het gewas gemeten. Algemeen groeide de gerst langer uit dan in 2012. Er werd geen legering vastgesteld. Extase maakte het langste stro (88 cm). Pewter en Quench bleven met ongeveer 75 cm de kortste rassen.

Bij de aarvorming werd bij enkele rassen (Calcule - NCB, Concerto - NCB, Prestige - bio en Shannon- bio) in beperkte mate stuifbrand (*Ustilago nuda* f. sp. hordei) vastgesteld. Deze aarziekte komt mee met het zaaizaad en werd zowel vastgesteld bij rassen met gangbaar zaaizaad als bij rassen met biologisch zaaizaad.

Ondanks de late zaai en het koude voorjaar was de proefopbrengst met gemiddeld 8,4 ton / ha hoog. Prestige (7,8 ton) en Concerto (8,1 ton / ha) hadden de laagste opbrengst. Tussen de overige rassen (8,4 à 8,7 ton / ha) waren er geen significante verschillen. Het eiwitgehalte bedroeg 7,3 % en was voor alle rassen gelijk.

Besluit

Deze rassenproef geeft in de eerste plaats aan dat met zomergerst ook een behoorlijke opbrengst mogelijk is. De opbrengstverschillen tussen de rassen waren eerder beperkt. Extase maakte het meest forse gewas in de ze proef. In de praktijk blijkt legering een risico op rijke percelen. Calcule, Henley, Quench en Shannon zijn daarom mogelijk bedrijfszekerder. Prestige en Pewter groeien minder fors uit en hebben een meer open gewasstand. Prestige was als enige ras ook behoorlijk ziek. Concerto voldoet qua gewas, maar bleef net iets achter qua opbrengst.

Contactpersonen: Lieven Delanote (Inagro Afdeling Biologische Productie)

TEL: 051 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be